

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Ἐγεννήθη ἐν Γόρτυνι ἐκ μιᾶς τῶν ἀρίστων οἰκογενειῶν τῆς Πελοποννήσου, ἅγει ἤδη τὸ 58 ἔτος, ἐσπούδασε τὰ νομικὰ καὶ τῷ 1843 εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν ὡς ἄμισθος ἀκόλουθος.

Ἀπεμακρύνθη τοῦ ὑπουργείου, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν σύνταξιν τῶν πρακτικῶν τῆς πρώτης βουλῆς τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ συνταγματικὸν Βασιλέα· τῷ 1848 ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν ὡς Γραμματεὺς.

Ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ὑπουργείου τούτου διεκρίθη τάχιστα καὶ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, προαχθεὶς εἰς τμηματάρχην καὶ Γενικὸν Γραμματέα, ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἐνσάρκωσις τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὸ ταμιευτήριον πάσης γνώσεως περὶ τὰ διοικητικά.

Τῷ 1862, ἕνεκα πολιτικῶν λόγων, ἀπομακρυνθεὶς τῆς ἐπιζήλου θέσεώς του ἐν τῷ ὑπουργείῳ, ἐξέδοτο τὸ γνῶστον καὶ πολὺτιμον ἐξάτομον σύγγραμμα ἡ «Ἑλληνικὴ Νομοθεσία».

Ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως ἄρχεται ὁ ἐν τῇ ἐνεργῷ πολιτικῇ βίῳ αὐτοῦ. Κάτοχος πολλῶν καὶ ποικίλων γνώσεων ἐκ μακρᾶς πείρας καὶ ἰδίας μελέτης κτηθειῶν, ὥριμος ἤδη πολιτευτῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐθνοσυνέλευσιν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπαρχίας Γόρτυνος καὶ ἀμέσως διεκρίθη, συντάξας αὐτὸς μόνος τὸν κανονισμὸν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως καὶ συντελέσας εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἤδη διέποντος ἡμᾶς θεμελιώδους Νόμου, ὡς μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος ἐπιτροπῆς.

Κατὰ πάσας σχεδὸν τὰς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης βουλευτικὰς περιόδους, ἐκλεχθεὶς βουλευτῆς, διεκρίνετο ὄχι μόνον διὰ τὴν πολυμάθειαν αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τὸ ἄθρὸν τῆς συμπεριφορᾶς καὶ τὴν εὐροίαν καὶ δεινότητα περὶ τὸ λέγειν. Ἀπὸ τοῦ 1863 ἐγένετο πολλάκις ὑπουργός, διευθύνas κατὰ περιτροπὴν πάντα τὰ ὑπουργεῖα.

Ἐν ἐκάστῳ ὑπουργείῳ ἀφῆκεν ἵχνη ἀξιωματικὰ ἐκείνης τῆς ἐντίμου καὶ σώφρονος διοικήσεως αὐτοῦ· ἰδίως ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν οἰκονομικῶν διεκρίθη διὰ τὰς πλείστας βελτιώσεις, ἃς εἰσήγαγεν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ δασμολογίου καὶ ἰδίως διὰ τὴν σωτηρίαν ἀπὸ ἀρπακτικῶν χειρῶν πολλῶν καὶ πολυτίμων ἐθνικῶν γαιῶν.

Ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς παιδείας ἐπὶ τῆς Οἰκουμένης κληθείσης κυβερνήσεως αἶδιον κατέλιπε μνημεῖον τὸν νόμον περὶ διδασκαλείων καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς κατὰ τὴν νέαν μέθοδον δημοτικῆς παιδείας.

Ὁ χρησιμώτατος οὗτος νόμος, λειτουργῶν ἔκτοτε, ἤρξατο παρέχων ἀγλαοὺς καρποὺς καὶ ἂν γενικῶς ἐφαρμοσθῇ, συμπληρούμενος εἰς τινα, ἡ νέα γενεὰ τῆς Ἑλλάδος

πεφωτισμένη, εὐλόγως θὰ εὐγνωμονῇ εἰς τὸν Θεόδωρον Δηλιγιάννην.

Ὡς πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος ἐν Παρισίοις πολλὰς παρέσχεν ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Κρητικῆς ἐπαναστάσεως, ὅτε ἡ φρόνησις καὶ ἡ δραστηριότης αὐτοῦ, καὶ ἡ εὐνοία, ἥς ἀπῆλαυε παρὰ τῷ Ναπολέοντι, κρείσσονα θὰ παρήγον ἀποτελέσματα ἂν μὴ ἀνώτερα κωλύματα παρενεβάλλοντο.

Ἰδίως ὁ Θεόδωρος Δηλιγιάννης εἶνε ἄξιος ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης, διότι ὡς ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ Βερολινεῖ Συνεδρίῳ κατώρθωσε τὴν παραδοχὴν παρὰ τῆς Εὐρώπης τοῦ Πρωτοκόλλου 13 δι' οὗ παρεχωρήθησαν τῇ Ἑλλάδι ἡ Θεσσαλία καὶ ἡ Κάτω Ἡπειρος.

Ἡ ἐδαφικὴ αὐξήσις τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπελευθέρωσις ἑκατοντάδων χιλιάδων ἀδελφῶν Ἑλλήνων εἶνε ἔργον ἐθνικὸν μέγα, ὅμοιον τοῦ ὁποίου οὐδεὶς Ἑλλήν πολιτευτῆς δύναται νὰ ἐπιδείξῃ μετὰ τοὺς δημιουργήσαντας τὴν νέαν Ἑλλάδα πατέρας ἡμῶν.

Ἄν τὸ ἔργον δὲν συνετελέσθῃ πληρὲς, ἂν ἡ ἀπόφασις τῶν Δυνάμεων περιεκόπη, ἄλλοι εὐθύνονται.

Ὡς ἀρχηγὸς κόμματος ὁ κ. Δηλιγιάννης διεκρίθη διὰ τὸ διαλλακτικὸν καὶ μετῴχιον τοῦ χαρακτήρος καὶ διὰ τὴν συντηρητικότητά αὐτοῦ, ἥτις ἴσως παρεξηγήθη ποτέ, ἀλλὰ πάντοτε σχεδὸν παρέσχεν ὑπηρεσίας σπουδαίας εἰς τὸ Κράτος. Ἄνευ τῶν ὀλίγων φίλων τοῦ κ. Δηλιγιάννη πολλὰ Κυβερνήσεις οὐδὲ μηνιαῖον βίον θὰ διῆγον.

Ὁ μόνος πολιτευτῆς, ὅστις παρὰ τῆς κοινῆς γνώμης ἐθεωρήθη διαρκῶς ὡς εὖνους τῇ βασιλείᾳ καὶ εὐνοούμενος παρ' αὐτῆς, παρουσιάζεται σήμερον ἀρχηγὸς μεγάλου ἐν τῇ Βουλῇ κόμματος καὶ ἡγέτης τῆς ἀντιπολιτεύσεως χωρὶς νὰ ὀφείλῃ τι εἰς τὴν βασιλείαν. Ὁ πρῶτος καὶ ὁ μόνος τῶν μέχρι τοῦδε πολιτικῶν ὁ μὴ ὀφείλων τὸν σχηματισμὸν τοῦ κόμματός του εἰς τὰς προνομίας τοῦ Στέμματος.

Ἡ ὑπόδειξις αὕτη κάτωθεν δηλ. ἐξ αὐτοῦ τοῦ κόμματος καὶ τῆς κοινῆς γνώμης τοῦ ἀρχηγοῦ μιᾶς κοινοβουλευτικῆς μερίδος εἶνε ἀγαθὸν οὐτινος τὸ πρῶτον ἤδη ἀπολαμβάνομεν. Ὁφείλεται δὲ ὄχι μόνον εἰς τὰς περιστάσεις καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ κ. Δηλιγιάννη, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῆς πολιτικῆς ἀνατροφῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, μὴ ἀνεχομένου τοῦ λοιποῦ τὸν ἀνωθεν σχηματισμὸν πολλῶν κομμάτων διὰ παντοίων μέσων. Τὰ σκότια ἀλλ' εὐτυχῶς γνωστὰ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας μέσα ταῦτα τῆς ἀρπαγῆς τῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ σχηματισμοῦ κόμματος τεχνῇ τοῦ διὰ βασιλικῶν προνομιῶν ἀντιπαρῆλθον διὰ παντός.

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΠΑΡ' ΕΑΥΤΟΙΣ

Φίλε Κύριε Ἰγγλέση,

Ἐπιθυμῶν νὰ φανῶ πρόθυμος εἰς τὴν παράκλησιν ὑμῶν, ἐπιτελλῶ πρὸς δημοσίευσιν ἐν τῷ περιοπουδαστῷ μοι

« Ἀττικῷ Μουσείῳ » τὰ κατωτέρω, ἐκ νεωστὶ ἐκδεδομένου γαλλικοῦ βιβλίου εἰλημμένα, φρονῶν ὅτι δὲν θὰ θεωρηθῶσιν ἐντελῶς ἄχρηστα, ἤδη μάλιστα, ὅτε τοσοῦτος